

ZIJ VAN NR 14

De gordijnen aan de overkant bewegen licht, zie ik vanuit een ooghoek. Terwijl ik op de deurbel van nummer 14 druk, word ik bekeken vanuit het tegenoverliggende huis. Ik draai een kwartslag en verdomd, ook vanuit de woning schuin tegenover het huis waar ik moet zijn, zie ik twee spitse vingers met aan elk een gouden ring aan de rand van een roze valletje. Natuurlijk behoren de gordijnen bij huisjes met een keurige voortuin. De stoepen zijn vrij van bladeren terwijl gisteren toch een stevige herfststorm over ons dorp is getrokken. Vroeg opgestaan, deze dames, om het stoepje te vegen.

Zo niet het straatje waar ik op sta. Mos aanslag voor de vervelozе voordeur, een plas water in een scheefgezakte tegel van het tuinpaadje. Een berg bladeren is tegen het hek gewaaid. Een tuin waar al lang niemand naar omkijkt. En dat is de reden dat ik om tien uur 's ochtends op nr. 14 aanbel met in mijn tas een alarmerende mail van de gemeente. Een brief met klachten over de bewoonster: Bij mevrouw Niemandsverdriet waren overdag de gordijnen dicht. Mevrouw Niemandsverdriet hield haar stoepje niet bij. Mevrouw Niemandsverdriet schuifelde met een rollator naar de winkel om de hoek. In haar nachtjapon. Buren spraken schande. Schreven dat het zo niet langer kon. Dat er dringend iemand naar mevrouw Niemandsverdriet moest omkijken.

'Zo kan het niet langer. Het is toch geen gezicht hoe haar voortuintje erbij ligt? En dat in onze straat.'

De voordeur van het huis waar de gordijntjes bewogen, staat open. Nog voor buurvrouw is overgestoken, heeft haar verontwaardigde stem met exact dezelfde woorden als in de mail, mijn oren bereikt.

'U bent van de gemeente? Dat werd tijd. Ik zei nog tegen haar van twee huizen verderop: 'Zij van nr. 14 moet opgeborgen. Dat er geen ongelukken gebeuren.' Daar komt buuf net aan. Vraag het haar zelf.'

De dame van de gordijntjes krijgt gezelschap van het vrouwtje met de gouden ringen. Ringmevrouw is klein en mollig, de ander lang en dun. Beiden dragen een zwarte legging en gouden slofjes aan de blote voetjes. De maandagochtend-outfit wanneer het huis aan kant moet.

Ringmevrouw vult aan:

't Is een schande. 't Vrouwtje woont al zolang alleen. Dat er nooit eens iemand van de gemeente komt kijken. Waar gaan we heden ten dage naar toe?'

Ik ben niet van de gemeente, ik ben van het maatschappelijk werk. Waar we heden ten dage naartoe gaan, heb ik in mijn opleiding niet geleerd.

‘Kunt u even stil zijn? Ik wil horen of de bel het doet. Anders moet ik achterom zien te komen.’

Ik hou mijn hand op de bel die we met zijn drieën kunnen horen.

‘Ssst,’ zeg ik.

Hou je kwebbel dicht, wil ik zeggen maar ik zeg het niet. Ik druk mijn oor tegen de deur in de hoop voetstappen te horen.

Niemandsverdrietje, verlos me van je burens.

Het blijft stil aan de andere kant van de deur.

‘Ik zeg het toch. Dat ouwe mens kan wel weken dood in huis liggen. Ze denken bij de gemeente toch niet dat wij gaan kijken? Bij een lijk? Dat kun je ons niet aan doen, wat jij buuf?’

Buuf van de gordijntjes schudt nee. Ik krijg de neiging om mee te schudden. Stel je voor, een buurvrouwje willen helpen en op een lijk stuiten.

‘Ik ga een bakkie zetten. Komt u gerust even aan als u klaar bent bij het ouwe mens. Dat wij u nog wat meer op de hoogte kunnen brengen.’

Hadden ze ooit een bakkie gezet voor de oude dame?

Ik wil dat ze opdonderen zodat ik iets door de brievenbus kan roepen. Iets dat vertrouwen wekt. Gelukkig draaien de buurtjes zich om en sloffen naar de overkant.

Voordat ik heb kunnen bedenken wat ik wil roepen, beweegt de brievenbus. Magere vingertjes houden de klep open, twee fletsblauwe oogjes gluren naar buiten.

‘Zijn ze weg? De tante Kwekjes van de overkant? ’t Zijn toch net Jut en Jul als je ze zo ziet. Effe wachten vrouwje, tot ze binnen zijn. Dan mag je erin. Als je maar niet schrikt. Maar ik zie het al, jij bent het één en ander gewend.’

De klep gaat weer dicht. In de stilte die volgt, hoor ik hoe de wind de bladeren te lijf gaat.

Er knarst een grendel. Er knarst nog een grendel en uiteindelijk hoor ik de klik van een slot. De deur gaat langzaam open en het eerste wat ik zie, zijn kranten. Kranten langs de muur van de gang. Kranten aan weerszijden van de traptreden zodat er slechts tien centimeter ruimte is om naar boven te gaan. Dozen langs de andere muur van de gang zodat je alleen zijdelings de keuken kan bereiken. Maar mevrouw Niemandsverdriet zie ik niet. Tot ik beneden mij hoor lachen. Ze had niet hoeven bukken om door de brievenbus te kijken, haar natuurlijke houding is zo gebogen dat ik haar bochel zie in plaats van haar gezicht. Een kleine hand pakt de mijne.

‘Da’s schrikken, nietwaar? Ontken het maar niet.’

Ze wacht niet op antwoord.

‘Het is erfelijk, moet je weten. De bochel. Geeft niet, ik ben eraan gewend. O, de kranten. Dan weet je nog niet wat je ziet als je in de huiskamer komt. Zal ik voorgaan?’

Haar verrassend sterke hand laat de mijne niet los.

Ik ben inderdaad wel wat gewend als ik op huisbezoek ga. Stank. Van aangekoekte pannen die jaren geen water hebben gezien. Van donkerbruine Wc’s die niet meer doorgespoeld kunnen worden omdat het water afgesloten is. Etenresten op kasten, bedden, op vloeren en trappen. Stank, stof en chaos. Niets van dat alles in de huiskamer van mevrouw Niemandsverdriet. Wel kranten. Van de tuindeuren tot het raam. Geen hoge stapels, dat kreeg het vrouwtje niet voor elkaar. Maar wel overal.

‘Je gaat koffie drinken aan de overkant, hoorde ik. Dus ik hoef niets te zetten. Ik weet wat je denkt. Ik heb ze vaker hier gehad, van de gemeente, de GGD. Ik heb ze alles verteld. En nu sturen ze weer een juffie?’

Bij de gemeente werken ze wel vaker langs elkaar heen. Ze ziet mijn verwarring en zucht.

‘Weer het verhaal.’

Ze laat zich op een stapel kranten zakken. Ik wil haar gezicht zien en ga op mijn hurken zitten.

‘Ik zal het kort houden. De kranten waren van mijn man. Hij kon niets weggooien. Zolang ze op zolder bleven vond ik het best. Toen stierf hij en liet mij met de rotzooi achter. Geen kinderen. Vanaf dat moment ben ik ze aan het ordenen. U begrijpt...’

Ze wijst op haar bochel.

‘Het gaat langzaam. En nu ik niet meer bij de gordijnen kan, beginnen de buurtjes te klagen. In plaats van dat ze me komen helpen. Die wijven hebben verdorie een eigen auto. Ik heb wel wat anders te doen dan mijn straatje te vegen. Of de ramen te lappen.’

Wat een kracht in dat kleine lijfje. Maar toch.

‘Brandgevaar,’ mompel ik.

Ze slaat met haar hand op de stapel naast haar.

‘Dat weet ik toch. Geef me een week en ik ben klaar. Dan bel ik grof vuil en dan krijgen de buurtjes de voorstelling van hun leven. En verder is er met mij niets aan de hand.’

‘U had om hulp kunnen vragen. De Thuiszorg heeft mensen in dienst....’

Ze laat me niet uitpraten.

‘Ik wilde het zelf doen. Dat ben ik mijn man verschuldigd. De kranten waren zijn bronnen voor de boeken die hij heeft geschreven. Ik wilde ze één voor één door mijn handen laten gaan. Ik ben niet zo gek om te zeggen dat hij zo nog

een beetje bij me was. Onzin. Maar het leidde me af van mijn verdriet. Ik doe er toch niemand kwaad mee?’

Als ze lacht, wordt haar gezicht één en al rimpel.

Ik sta op.

‘Uw straatje kan me gestolen worden. U eet, praat en ziet er gezond uit. Dus kom ik volgende week naar de voorstelling kijken. Dan krijgt u van mij een groot applaus.’

Ze steekt haar hand uit.

‘Deal?’

‘Deal,’ zeg ik.

Marianne Eerdmans